

POSTANOWIENIE

Dnia 19 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński

W Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 19 lutego 2021r.,
w przedmiocie zażaleń skazanego **D. B.**

1. na zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 lutego 2020r. o odmowie przyjęcia wniosku obrońcy o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K., sygn. akt IX Ka (...);
 2. na zarządzenie sędziego IX Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 sierpnia 2020 r., o uznaniu za bezskuteczny wniosku skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 stycznia 2020r., sygn. akt IX Ka (...)
- na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanowił:

- 1. pozostawić bez rozpoznania zażalenie skazanego na zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 lutego 2020r.,**
- 2. uchylić zarządzenie sędziego IX Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 sierpnia 2020 r., sygn. akt IX Ka (...) i sprawę w przedmiocie przywrócenia skazanemu terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 stycznia 2020r. przekazać do rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. na skutek rozpoznania apelacji (wniesionej przez oskarżonego i jego obrońcę) ogłosił wyrok w dniu 21 stycznia 2020r., sygn. akt IX Ka (...). Z protokołu ogłoszenia wyroku wynika, że nikt się nie stawiał, jednak strony były prawidłowo powiadomione o tym terminie, bowiem zarówno obrońca jak i skazany D. B. i byli obecni na rozprawie w dniu 14 stycznia 2020r., kiedy to Sąd odroczył wydanie wyroku do dnia 21 stycznia 2020r., uznając obecnych za powiadomionych o tym terminie. D. B. przebywał wówczas w Areszcie Śledczym w K.

W dniu 6 lutego 2020r. wpłynął do Sądu Okręgowego wniosek obrońcy skazanego z dnia 4 lutego (data stempla pocztowego, k - 2329) o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku. Zarządzeniem z dnia 6 lutego 2020r. odmówiono przyjęcia tego wniosku z uwagi na przekroczenie ustawowego terminu 7 dni do jego sporządzenia (k - 2330). Odpis zarządzenia doręczony został obrońcy w dniu 12 lutego 2020r. (k - 2331). Na to zarządzenie obrońca nie złożył zażalenia.

W dniu 22 maja 2020r. skazany złożył wniosek (k - 2344) o przywrócenie terminu do złożenia wniosku „o przesłanie wyroku wraz z uzasadnieniem”. We wniosku tym skazany podał, że nie został doprowadzony na ogłoszenie wyroku, nie powiadomiono go o jego treści i pomimo prób nie ma kontaktu ze swoim obrońcą z urzędu. Nadmienił także, że zamierza wnosić o wyznaczenie obrońcy z urzędu w celu sporządzenia kasacji.

Zarządzeniem z dnia 16 czerwca 2020r. wezwano skazanego w trybie art. 120 § 1 k.p.k. do uzupełnienia braków formalnych wniosku o przywrócenie terminu poprzez złożenie wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem oraz wykazanie, że „wniosek został złożony w terminie 7 dni od ustania przeszkody uniemożliwiającej skazanemu złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku” w terminie 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem uznania wniosku za bezskuteczny (k - 2347). Z adnotacji na zarządzeniu wynika, że zostało ono wykonane w dniu 2 lipca 2020r., natomiast w aktach sprawy brak zwrotnego potwierdzenia jego odbioru przez skazanego.

W dniu 1 lipca skazany złożył w Areszcie Śledczym pismo zatytułowane skarga/wniosek, w którym ponownie domagał się przywrócenia terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku oraz wyznaczenie obrońcy z urzędu celem

sporządzenia kasacji (k - 2349-2350). Natomiast w dniu 8 lipca 2020r skazany złożył w Areszcie Śledczym pismo odpowiadające na wezwanie do uzupełnienia braków formalnych informując jednocześnie, że zostało mu ono doręczone w dniu 7 lipca 2020r. (k - 2353-2362).

Zarządzeniem z dnia 14 lipca 2020r. wyznaczono termin posiedzenia w przedmiocie wniosku skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku SO w K. z dnia 21 stycznia 2020r. na dzień 6 sierpnia 2020r. (k - 2351). W dniu 6 sierpnia 2020r. Sąd Okręgowy w K. po rozpoznaniu wniosku skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, na podstawie art. 120 § 2 k.p.k., zarządzeniem uznał ten wniosek skazanego za bezskuteczny. W uzasadnieniu zarządzenia wskazano, że D. B. i nie wykonał w całości zarządzenia z dnia 16 czerwca 2020r., bowiem nie wykazał, że „wniosek o przywrócenie terminu został przez niego złożony w terminie 7 dni od ustania przeszkody uniemożliwiającej mu złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku w ustawowym terminie” (k - 2367-2368). Zarządzenie zostało doręczone skazanemu 10 sierpnia 2020r. (k - 2377).

W dniu 11 sierpnia 2020r. (data wpływu do administracji więziennej 12 sierpnia 2020, k - 2414 verte) skazany sporządził zażalenie na zarządzenie SO w K. z dnia 6 sierpnia 2020r. (k - 2407-2408). W uzasadnieniu podał m.in., że z uwagi na pobyt w areszcie miał utrudniony kontakt zarówno z Sądem jak i z obrońcą.

W dniu 11 stycznia 2021r. Sąd Okręgowy w K. przesłał skazanemu odpis zarządzenia z dnia 6 lutego 2020r. wraz z informacją o przysługującym mu prawie do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. w terminie 7 dni od doręczenia niniejszego pisma (k - 2401). Pismo to skazany otrzymał w dniu 15 stycznia 2021r (k - 2420). W dniu 18 stycznia skazany przesłał do Sądu Najwyższego zażalenie na zarządzenie z dnia 6 lutego 2020r. wraz z wnioskami o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku na piśmie i wyznaczenia obrońcy z urzędu celem sporządzenia kasacji (k - 2409-2412.).

W uzasadnieniu zażalenia argumentuje, że jego obrońca jest prawnikiem z wieloletnim doświadczeniem i jeśli złożył wniosek o uzasadnienie po terminie, to z pewnością „nie stało to się z jego winy, nie z powodu zaniedbania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie skazanego na zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 lutego 2020r. jako niedopuszczalne z mocy ustawy należało pozostawić bez rozpoznania.

Zasadnym okazało się zażalenie skazanego na zarządzenie sędziego IX Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 sierpnia 2020 r.

Stosownie do treści art. 423 § 2 k.p.k. wyrok z uzasadnieniem doręcza się temu, kto złożył wniosek na podstawie art. 422. W tej sprawie wniosek taki został złożony przez obrońcę skazanego. Nie było zatem podstawy do doręczenia skazanemu zarządzenie wydane w dniu 6 lutego 2020r. o odmowie przyjęcia wniosku i sporządzenia na piśmie i doręczenia uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 stycznia 2020r. w sprawie o sygn.akt (...) (*por. Uchwała SN z dnia 9.06.2006r., I KZP 10/06, OSNKW 2006 nr 7-8, poz.65*). Zarządzenie powyższe zostało więc przesłane tylko obrońcy, który nie wniósł na to zarządzenie zażalenia. Dopiero w dniu 15 stycznia 2021r. skazany otrzymał odpis omawianego zarządzenia, na które jednak nie przysługuje mu uprawnienie do złożenia zażalenia. Wobec tego wywiedzione zażalenie przez skazanego jako bezpodstawnie przyjęte należało pozostawić bez rozpoznania.

Zasadnym natomiast jest zażalenie D. B. na zarządzenie sędziego IX Wydziału Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 sierpnia 2020 r., wydane w trybie art.120 § 2 k.p.k., uznające za bezskuteczny wniosek skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 stycznia 2020r.

W art. 119 k.p.k. ustawodawca w sposób enumeratywny wyznaczył minimalne warunki procesowe, jakim ma odpowiadać pismo. Przepis art. 120 § 1 k.p.k. stanowi, że jeżeli pismo nie odpowiada wymaganiom formalnym, przewidzianym w art. 119 lub w przepisach szczególnych, a brak jest tego rodzaju, że pismo nie może otrzymać biegu, albo brak polega na niezłożeniu należytych opłat lub upoważnieniu do podjęcia czynności procesowej, wzywa się osobę, która

wniosła pismo, do usunięcia braku w terminie 7 dni. Stosownie do § 2 w razie uzupełnienia braku w terminie, pismo wywołuje skutki od dnia jego wniesienia. **W razie nieuzupełnienia braku w terminie**, pismo uznaje się za bezskuteczne, o czym należy pouczyć przy doręczeniu wezwania.

W tej sprawie zarządzeniem z dnia 16 czerwca 2020r. wezwano skazanego - w trybie art. 120 § 1 k.p.k. - do uzupełnienia braków formalnych wniosku (...) przez dołączenie samego wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku oraz **wykazanie, że wniosek został złożony w terminie 7 dni od ustania przeszkody uniemożliwiającej skazanemu złożenie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku** (k-2347). Już sama treść tego zarządzenia wskazuje, że znacznie wykracza ono poza zakres dyspozycji art. 120 § 1 k.p.k., regulującego jedynie sposób uzupełnienia braków formalnych.

Pomimo, że w aktach sprawy brak jest zwrotnego potwierdzenia odbioru tego zarządzenia przez skazanego, to z adnotacji sekretarza sądowego wynika, że zostało ono wykonane w dniu 2 lipca 2020r. W dniu 13 lipca 2020r. skazany wykonując powyższe zarządzenie poinformował, że zostało mu ono doręczone w dniu 7 lipca 2020r. Jednocześnie nadesłał wniosek o doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem a w swoim piśmie ponownie wskazał na okoliczności, że nie został doprowadzony na ogłoszenie wyroku, nie został poinformowany o jego treści i utracił kontakt z obrońcą.

Na terminie posiedzenia w dniu 6 sierpnia 2020r. - wyznaczonego w przedmiocie wniosku skazanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i odręczenie uzasadnienia (zarządzenie k - 235) - zarządzeniem w trybie art. 120 § 2 k.p.k. uznano wniosek skazanego, o którym mowa powyżej, za bezskuteczny argumentując w jego uzasadnieniu, że skazany nie uzupełnił braków formalnych tego wniosku, do czego został zobowiązany. Przy czym o treści tego zarządzenia nie przesądził bynajmniej fakt niedotrzymania przez skazanego terminu, o którym mowa we wskazanym przepisie. Z uzasadnienia wynika bowiem wprost, że o treści tego zarządzenia przesądziła ocena merytoryczna argumentacji skazanego, zawarta w jego piśmie z dnia 8 lipca 2020r., dotycząca czasu powzięcia przez niego informacji o treści wyroku a więc kwestia podlegająca ocenie i wymagająca ustaleń a tym samym nie mająca charakteru formalnego. W uzasadnieniu tym

wskazano: „W piśmie z dnia 8 lipca 2020 roku podsądny podał, iż po raz pierwszy informację o orzeczeniu, które zostało wobec niego wydane uzyskał wówczas, gdy zostało mu doręczone wezwanie do zapłaty należności sądowych orzeczonych tym wyrokiem, które opatrzone było datą 29 maja 2020 roku. Powyższe twierdzenie skazanego nie znajduje oparcia w materiałach zawartych w aktach sprawy, gdyż pierwotnie wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku D. B. złożył w dniu 22 maja 2020 roku, a więc wcześniej niż otrzymał w/w wezwanie do zapłaty, z którego miał się dowiedzieć o orzeczeniu, które wobec niego zapadło. Nadto z protokołu rozprawy apelacyjnej z dnia 14 stycznia 2020 roku wynika, iż skazany był obecny na tej rozprawie i został zawiadomiony o terminie, w którym miało nastąpić ogłoszenie orzeczenia, tj. dniu 21 stycznia 2020r.”.

Treść tego uzasadnienia nakazuje przyjąć, że przekroczony został zakres rozpoznania sprawy w trybie art. 120 § 2 k.p.k., zezwalający jedynie na kontrolę uzupełnienia w terminie braków formalnych pisma. Tego rodzaju wywody byłyby uprawnione przy procedowaniu w przedmiocie przywrócenie terminu zawitego w trybie art. 126 § 1 k.p.k., przy czym stosownie do § 2 tego przepisu orzeczenie w tym przedmiocie powinno być wydane w formie postanowienia.

Ponowne rozpoznanie tej sprawy winno zatem nastąpić na posiedzeniu w przedmiocie przywrócenia terminu, o co wniósł skazany we wniosku z dnia 22 maja 2020r., przy należytych pouczeniu D. B. o przysługujących mu uprawnieniach procesowych (w tym w ostateczności także o prawie do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu – art. 126 k.p.k.) Nadto, przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy mieć na uwadze, że okoliczności faktyczne wynikające z analizy akt sprawy zdają się wskazywać na to, że skazany pozostawał w usprawiedliwionym błędzie, co do braku skutecznych działań po stronie jego obrońcy dla uzyskania odpisu wyroku i jego uzasadnienia w celu wniesienia kasacji, wobec czego dla oceny zasadności wniosku o przywrócenie jemu terminu do złożenia takiego wniosku istotne jest raczej to, kiedy powziął on wiadomość o tym, że obrońca stosownego wniosku w terminie nie złożył (odpis zarządzenia w tym przedmiocie otrzymał on dopiero w dniu 11 stycznia 2021r.). Poza tym oceniając powstałą, dość zagmatwaną, sytuację procesową od

strony „zasady słuszności” należy zauważyć, że została ona zapoczątkowana oczywistą bezczynnością obrońcy skazanego a ta okoliczność nie powinna prowadzić do skutków procesowych dla niego niekorzystnych.

Mając to wszystko na uwadze orzeczono jak w postanowieniu.